

Östra Nylands regionala elevhälsoplan 2026–2029

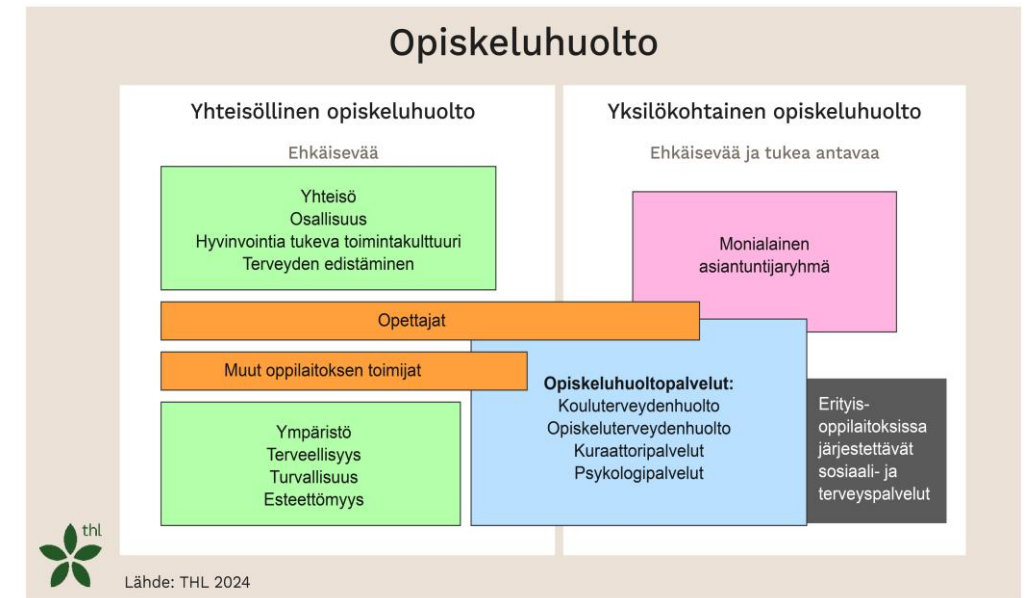
Itä UUSIMAA
Östra NYLAND

Hyvinvointialue
Välfärdsområde

Innehåll

Inledning

1. Mål och huvudprinciper för regional implementering av elevhälsotjänster
2. En plan för samarbete mellan välfärdsområdet och utbildningsanordnarna för implementering av den samlade elevhälsan
3. Bedömningar av det övergripande behovet av elevhälsotjänster och andra eventuellt nödvändiga åtgärder vilka lyfts fram utifrån elevhälsoplanerna som utarbetats av utbildningsanordnarna inom välfärdsområdet.
4. Utredningen av stödbehoven som uteblir i samband med hälsogranskningarna
5. En plan för fördelning av resurserna inom elevhälsotjänsterna
6. Åtgärder för att genomföra och följa upp den regionala elevhälsoplanen.

Inledning

- Enligt lagen om elev- och studerandevård (13a §) ska ett välfärdsområde för varje fullmäktigeperiod ha en regional elevhälsoplan för ordnandet av de elevhälsotjänster som ett välfärdsområdet ansvarar för. Planen beskriver ordnandet av, målen och samarbetsstrukturerna för elevhälsotjänsterna.
- Den regionala elevhälsoplanen (2026–2029) godkänns av välfärdsområdesfullmäktige och är en kompletterande bilaga till den regionala välfärdsplanen för barn och unga som ingår i den regionala välfärdsplanen. Planen kommer att ses över vid behov.
- Planen har utarbetats i samarbete med medlemmarna i den regionala samarbetsgruppen för elevhälsa. I gruppen ingår representanter från regionens samtliga sju (7) kommuner och andra utbildningsanordnare i regionen.
- Den regionala samarbetsgruppen för elevhälsa har i uppgift att följa genomförandet av planen. I gruppen ingår det förutom representanter för elevhälsan i välfärdsområdet också representanter för vårdnadshavare och studeranderepresentanter för ungdomsfullmäktige.

För vem utarbetas planen?

- **Elever och studerande:** för att de ska få det stöd och de tjänster de behöver i rätt tid.
- **Vårdnadshavare:** för att de ska veta hur stöd och tjänster ordnas.
- **Undervisningspersonal och yrkespersoner inom elevhälsan:** för att de ska ha tydliga riktlinjer och ansvarsområden.
- **Beslutsfattare inom välfärdsområdet:** för att resurser och tjänster ska kunna planeras och riktas på rätt sätt.

Planen beskriver hur elevhälsotjänsterna anordnas. Planen kommer också att säkerställa en jämn kvalitet på tjänsterna och stärka samarbetet. Planen styr arbetet för elevhälsans personal.

1. Mål och centrala principer för den regionala implementeringen av elevhälsotjänster

Rättslig grund

- **Elevhälsa (lag om elev- och studerandevård 3§)**
- Med elevhälsa avses främjande och upprätthållande av de studerandes studieframgång, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välbefinnande och understödjande verksamheter inom läroanstalten. Med elevhälsa avses i denna lag såväl elevvård enligt lagen om grundläggande utbildning som studerandevård enligt gymnasielagen och lagen om yrkesutbildning.
- Elevhälsan ska främst vara förebyggande elevhälsa med generell inriktning som stöder hela läroanstalten. De studerande ska dessutom ha rätt till individuellt inriktad elevhälsa.
- Elevhälsan omfattar elevhälsa i enlighet med en läroplan som godkänts av en utbildningsanordnare enligt lagen om grundläggande utbildning eller gymnasielagen och elevhälsa i form av studerandevård som en utbildningsanordnare har beslutat om i enlighet med 99 § 1 mom. i lagen om yrkesutbildning samt elevhälsotjänster, vilka är psykolog- och kuratorstjänster samt skol- och studerandehälsovårdstjänster. (14.12.2017/886.)
- Verksamheten inom elevhälsan genomförs som undervisningsväsendets samt välfärdsområdets sektorsövergripande systematiska samarbete med de studerande och deras vårdnadshavare samt vid behov med andra samarbetsparter.

Rättslig grund

- **Lag om elev- och studerandevård ([1287/2013](#))**
  - En samlad elevhälsa (3 §)
  - Generellt inriktad elevhälsa (4 §)
  - Individuellt inriktad elevhälsa (5 §)
  - Ansvar för anordnandet (9 §)
  - Rätt att anlita elevhälsans psykolog- och kuratorstjänster (§ 15)
  - Kontakt för att få elevhälsotjänster (16 §)
  - Möjlighet att nå hälsovårdare och läkare inom skol- och studerandehälsovården (§ 17)
- **Hälso- och sjukvårdslag ([1326/2010](#))**
  - Elevhälsotjänster (15 a §)
  - Skolhälsovård (16 §)
  - Studerandehälsovård (17 §)
  - Elevhälsans psykologtjänster (17 a §)
- **Socialvårdslagen**
  - Klientens bästa (4 §) och barnets bästa (5 §)
  - Främjande av barns och ungas välfärd (9 §)
  - Social handledning (16 §)
  - Kontakt med socialvården för bedömning av behovet av stöd (35 §)
  - Sektorsövergripande samarbete (41 §)

- **Lag om grundläggande utbildning ([628/1998](#))**
- **SORA-författningarna** är en lagstiftningshelhet som omfattar:
  - Lagen om yrkesutbildning ([531/2017](#))
  - Yrkeshögskolelagen ([932/2014](#))
  - Universitetslagen ([558/2009](#))

En studerande ska ges möjlighet att personligen diskutera med studerandevårdens psykolog eller kurator senast den sjunde arbetsdagen vid läroanstalten efter att den studerande har begärt detta. I brådskande fall ska möjlighet till samtal ordnas samma eller följande arbetsdag.

Elevhälsotjänsternas syfte

Det primära syftet med elevhälsotjänsterna är att främja elevernas och studerandenas hälsa, välbefinnande, lärande och delaktighet samt att förebygga problem.

Syftet är att identifiera de studerandes stödbehov i ett så tidigt skede som möjligt och att i rätt tid ordna stöd för dem som behöver det.

Elevhälsan ska i första hand vara förebyggande, gemensamt arbete.

Elevhälsotjänsterna omfattar skol- och elevhälsovård, kurator- och psykologtjänster, läkartjänster och munhälsovård. Studerandevårdens tjänster ska ordnas så att elever och studerande i praktiken har möjlighet att få service på sitt eget språk (finska eller svenska) i enlighet med språklagen.

Elevhälsotjänsterna anordnas i regel som en lokal tjänst, för vilken utbildningsanordnaren ska erbjuda lämpliga och ändamålsenliga lokaler.

Elevhälsan genomdrivs genom ett planerat samarbete mellan utbildningsavdelningen och välfärdsområdet tillsammans med eleverna och deras vårdnadshavare samt andra samarbetspartner.

Elevhälsotjänster

Psykologtjänster	Kuratorstjänster	Skol- och studerandehälsovårdens tjänster	Mun- och tandvårdens tjänster
• Samarbete med skolan för att främja lärande och välbefinnande • Undanröjande av hinder för lärande och utveckling • Kartläggningar, utvärderingar, undersökningar och stödbesök om man identifierar behov av stöd för inläring, beteende, koncentration eller psykiskt välbefinnande	• Förändringar i livssituationen • Lärande och skolgång • Utmaningar med interaktion • Mänskliga relationer • Familjesituation • Motivation, resurser • Känslolivet och välbefinnande • Beteende	Hälsovårdare • Förordningsenliga hälsoundersökningar • Vaccinationer inom ramen för det nationella vaccinationsprogrammet • Övervakning och främjande av tillväxt, utveckling och välbefinnande • Hälsorådgivning • Stödjande av inlärningsförmågan • Stöd till föräldraskap Läkare • Omfattande hälsoundersökningar i samarbete med hälsovårdaren • Övervakning och främjande av tillväxt, utveckling och välbefinnande • Bedömning av hälsa och välbefinnande, stöd, hälsorådgivning och vid behov hänvisning till ytterligare bedömning, rehabilitering eller behandling • Genomförande av ytterligare och uppföljande besök • Läkarutlåtanden med anknytning till studier • Sektorsövergripande samarbete Omfattande hälsoundersökningar i årskurs 1, 5 och 8.	• Munhygienist och tandläkare • Undersökningar av munhälsan i följande åldersgrupper och klasser: • Grundskolans sex första år: årskurs 1, 3 och 5 • Årskurserna 7–9: årskurs 8 • Sista undersökningen vid 17 års ålder • Främjande av munhälsan, förebyggande av sjukdomar i munnen och stödjande av en hälsosam livsstil • Möjliga behandlingar enligt en egen vårdplan

Tillämpning av lagen om elev- och studerandevård

Lagen tillämpas på:

- Elever inom förskoleundervisning, grundläggande utbildning och påbyggnadsundervisning
- Studerande som studerar i gymnasium och utbildning för yrkesinriktad grundexamen (även läroavtalsstuderande)
- Läropliktiga som studerar inom utbildning för yrkesinriktad examen och studerande inom utbildning för grundexamen
- Elever inom förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen
- Studerande inom utbildning som förbereder invandrare och personer med främmande språk som modersmål för gymnasieutbildning
- De studerande i vuxengymnasiet som studerar lärokursen i den grundläggande utbildningen
- Gymnasiestudier för läropliktiga som studerar enligt läroplanen för vuxna
- Studerande inom utbildning som handleder för examensutbildning (HUX)
- Utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv (Telma).
- Läropliktiga studerande vid folkhögskolor (även läropliktiga som deltar i integrationsutbildning för vuxna invandrare)

Lagen tillämpas inte på:

- Morgon- och eftermiddagsverksamheten enligt lagen om grundläggande utbildning, de som studerar enskilda läroämnena inom den grundläggande utbildningen och de som studerar ämnena i gymnasiet
- Studerande i vuxengymnasiet som studerar gymnasiestudier enligt läroplanen för gymnasieutbildningen för vuxna (om inte läropliktig)
- Studerande inom yrkesinriktad tilläggsutbildning eller privatstuderande inom yrkesutbildning
- Personer som deltar i läroavtalsutbildning om utbildningen ordnas som utbildning som förbereder för fristående examen eller som sådan tilläggsutbildning som inte leder till examen.

Rätt till studerandehälsovårdens tjänster

De studerande som studerar i de läroanstalter som nämns nedan i en utbildning som berättigar till studiestöd enligt lagen om studiestöd (65/1994) är berättigade till tjänster inom studerandehälsovården:

- Studerande på andra stadiet
- Studerande vid högskolor
- Arbetskraftsutbildning
- Internationella studerande på andra stadiet
- Andra studier

Läroanstalter som avses i gymnasielagen (629/1998)

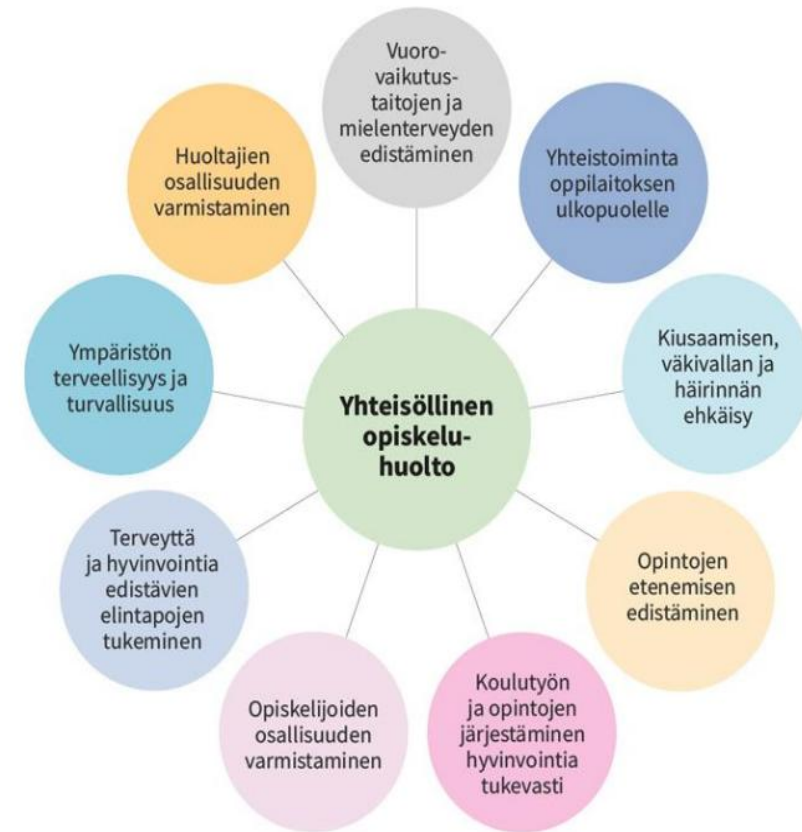
- Studerandehälsovårdstjänsterna tillhör inte dem som studerar inom gymnasieutbildningen för vuxna, eftersom studierna inte berättigar till studiestöd. Studiestöd kan fås om studierna avläggs som kombinationsexamen, dvs. i samband med yrkesinriktad grundexamen. Då har man också rätt till studerandehälsovårdstjänster.

Läroinrättningar som ger yrkesutbildning

- Studerande som avlägger yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen eller en del av dessa
- Utbildning som handleder för yrkesutbildning eller utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv.
- I regel står en studerande som deltar i läroavtalsutbildningen i anställningsförhållande, varvid studeranden omfattas av företagshälsovårdens tjänster, inte studerandehälsovårdens tjänster (med undantag av läropliktiga, läropliktiga som deltar i läroavtalsutbildning omfattas av studerandehälsovården).
- OBS! Den nya förordningen är under beredning (02/2026) och kommer att träda i kraft stegvis.

Generellt inriktad elevhälsa

- Den generellt inriktade elevhälsan genomförs i samarbete mellan alla aktörer i skolan och läroanstalterna. Den generellt inriktade elevhälsan omfattar även samarbete med hemmen. Syftet är att stödja utvecklingen samt förebyggande åtgärder
- Generellt inriktad elevhälsa avser en verksamhetskultur och åtgärder som innebär att man i läroanstalten främjar de studerandes inläring, välbefinnande, hälsa, sociala ansvarstagande, växelverkan och delaktighet samt en sund, trygg och tillgänglig studiemiljö.
- Arbetet sker i skolornas vardag och återspeglas i skolkulturen
- Arbetet leds av rektorn och planeras tillsammans i skolans elevhälsogrupp.
- Årliga teman och mål bestäms för det gemensamma arbetet och man utvärderar hur väl målen uppnåtts

Yhteisöllisen opiskeluhooltotyön sisältöalueita (Perälä M-L ym. 2015). THL:

Individuellt inriktad elevhälsa

- Individuellt inriktad elevhälsa avser att en enskild elev eller studerande tillhandahålls skol- och studerandehälsovårdstjänster, psykolog- och kuratorstjänster inom elevhälsan och sektorsövergripande individuellt inriktade insatser från elevhälsan.
- Det hör till en studerandes rättighet att kunna anlita elevhälsotjänster. Personalen på läroanstalten och inom elevhälsan är skyldig att vägleda en studerande att anlita de tjänster inom elevhälsan som han eller hon behöver.
- Individuellt inriktad elevhälsa kan vara förebyggande eller innebära tidigt stöd.
- Sektorsövergripande behandling av de studerandes ärenden möjliggörs av den **sektorsövergripande expertgrupp** som sammanställs till stöd för studerande från fall till fall. Dess mål är att stödja den enskilda studeranden, den enskilda studerandens inläring och välmående. Behandlingen av ärendet grundar sig på elevens eller vårdnadshavarens samtycke.
- Den sektorsövergripande expertgruppen bildas kring den studerande och sammansättningen bestäms enligt den studerandes behov och önskemål och samtycke.
- I expertgruppen ingår vanligtvis vårdnadshavare, representanter för läroanstalten och elevhälsan. Andra yrkesgrupper, t.ex. ungdomsarbetare och socialarbetare, kan vid behov bjudas in att delta i den sektorsövergripande expertgruppen, förutsatt att eleven har gett sitt samtycke.
- Enligt Utbildningsstyrelsens riktlinjer kan medlemmarna i en sektorsövergripande expertgruppen få tillgång till uppgifter som gäller elevens studier (t.ex. anteckningar om frånvaro, pedagogiska handlingar, vitsord) och som i annat fall kräver ett skriftligt samtycke.

Sektorsövergripande expertgrupp

Arbete i den sektorsövergripande samarbetsgruppen

Överenskommelse om mål, arbete och åtgärder, ansvar och övervakning.

Arbetsskede

Kommunikation, konsultation och stöd.

Uppföljning

Utvärdering av effekterna av arbetet. Överenskommelse om fortsatt arbete.

Arbetet i övergångsskedet som ett samarbete mellan studerandevården och utbildningsanordnaren

- Utbildningsanordnaren ansvarar för elevens stödåtgärder i skolan, för ordnandet av dessa samt för överföringen av nödvändiga stödåtgärder i övergångsskedet.
- I övergångsskedet betonas den individuella studerandevården, vars planering sker i samarbete med studerandevården inom en multiprofessionell expertgrupp.
- Exempel på stödåtgärder inom studerandevården är:
  - Samarbete med vårdnadshavare och hemmet
  - Stödsamtal med eleven
  - Vid behov bedömning av vårdbehov
  - Vid behov psykologisk undersökning

Registreringar och register i elevhälsan

- Östra Nylands välfärdsområde kommer att ta i bruk kund- och patientinformationssystemet Lifecare våren 2026.
- Anteckningarna som görs av psykologer, hälsovårdare och läkare registreras i patientregistret i klient- och patientdatasystemet och överförs därifrån även till Kanta-arkivet
  - Om en elev saknar förmåga att fatta beslut i det ärende som behandlas, kan vårdnadshavaren alltid se anteckningarna i Kanta.
  - Om en elev har förmågan att fatta beslut har han eller hon rätt att bestämma huruvida vårdnadshavaren får tillgång till uppgifterna i Kanta.
  - Beslutsförmågan bedöms separat vid varje besök och beror på ärendet som behandlas.
- Kuratorernas uppgifter registreras i socialvårdens klientregister i klient- och patientdatasystemet och överföringen av uppgifterna till Kanta-arkivet inleds 1.9.2026.
- Arbetet registreras i elevhälsans klient-/patientregistret när en anställd vid elevhälsan behandlar en enskild elevs ärende.
- Anteckningar om gemensamt arbete görs inte och arbetet överförs inte till Kanta-arkivet.

2. En plan för samarbete mellan velfärdsområdet och utbildningsanordnarna för implementering av en samlad elevhälsa

Barn-, ungdoms- och familjetjänster

Resultatenhetschef Jenni Weck-Näse

**Familjecentertjänster
för tidigt stöd**
Servicechef
Marjo Karppinen

Elevhälsotjänster
Servicechef Hanna
Vehniäinen

**Läkar- och
rehabiliteringstjänster
för barn och unga**
Överläkare Tanja Eklöf

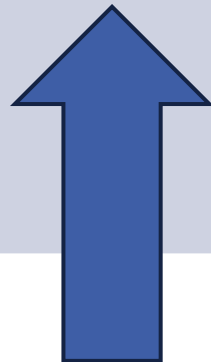
**Psykosociala tjänster
för barn och unga**
Servicechef Kaija
Kurkela

**Socialarbete för
barnfamiljer och
barnskydd**
Servicechef Tove
Lönnqvist

Mödra- och
barnrådgivning och
preventivrådgivningens
tjänster

Familjecentrets
rådgivning och
vägledning och
stödtjänster till hemmet

Skol- och
studerandehälsovård

Skolkuratorns tjänster

Skolpsykologens
tjänster

Läkartjänster

Medicinska
rehabiliteringstjänster
för barn

Mentalvårds- och
missbrukartjänster för
barn och unga

Familjerättsliga tjänster
och familjerådgivning

Initial bedömning,
servicebehovsbedömnin
g och vuxensocialarbete
för barnfamiljer

Familjesocialarbete

Barnskydd och eftervård

Familjearbete

Bedömnings- och
mottagningsenheten

Elevvårdens verksamhetsområde

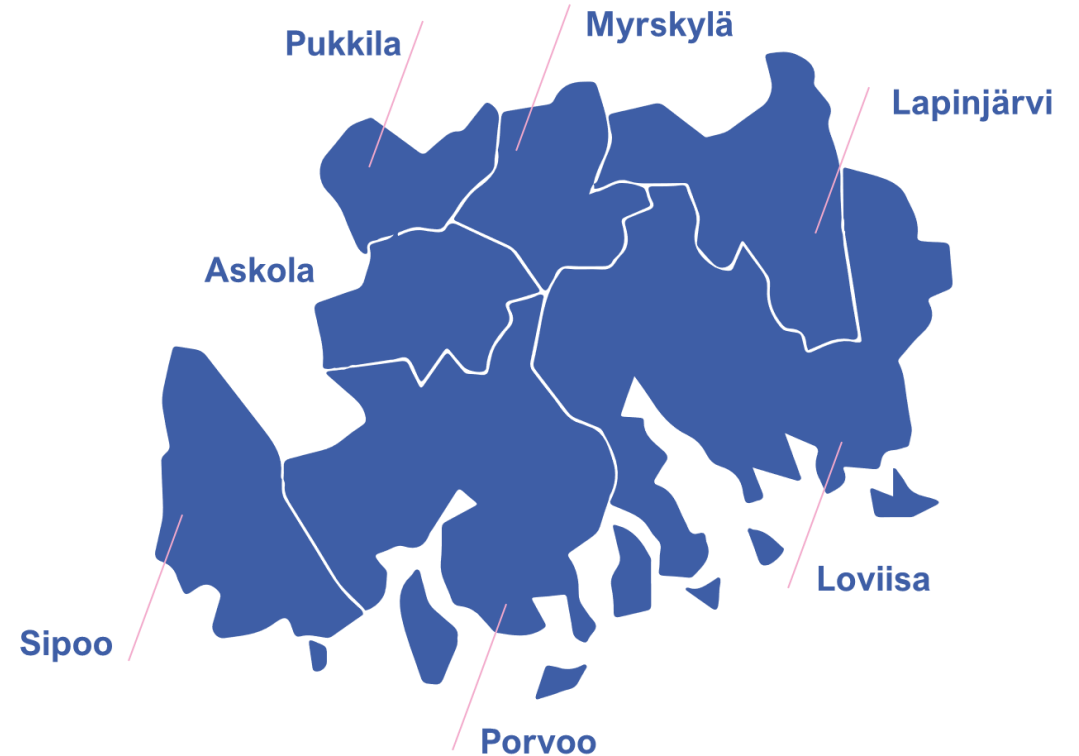
15
utbildnings-
anordnare

20
daghem som
anordnar
förskole-
undervisning

79
skolor/
verksamhets-
ställen

Elevhälsans personal
Serviceansvarig

Ledande kurator, 25 kuratorer

Ledande psykolog, 21 psykologer

Två chefer inom skol- och studerandehälsövården, 32,5 hälsovårdare (inklusive 2 medarbetare i ADHD-teamet)

Östra **UUSIMAA**
NYLAND

Hyvinvointialue
Välfrädsområde

Samarbetets strukturer

- Den regionala elevhälsan styrs av en regional arbetsgrupp för elevhälsan.
- Samarbetsgruppen sammanträder cirka fyra (4) gånger om året, och om eventuella aktuella workshoppar avtalas separat.
- Ordförande för arbetsgruppen är resultatenhetschefen för barn-, ungdoms- och familjetjänster i Östra Nylands välfärdsområde och medlemmar i gruppen är:
  - representanter för utbildningsanordnarna i regionen
  - representanter för studerande och vårdnadshavare
  - chefer för elevhälsan, tjänsteansvarig och överläkaren
- Cheferna för elevhälsan i välfärdsområdet deltar i utbildningsanordnarnas styrgrupper för elevhälsan samt i andra överenskomna arbetsgrupper.
- I skolorna och läroanstalterna samlas enhetsspecifika grupper för generellt inriktad elevhälsa som samordnar det generellt inriktade elevhälsoarbetet på verksamhetsställena. Personalen inom elevhälsa deltar i grupperna för elevhälsan.

Den regionala arbetsgruppen för elevhälsan har i uppgift att

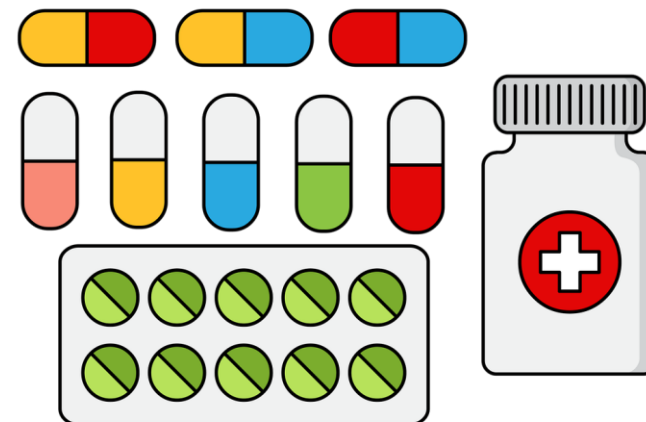
- bereda en regional elevhälsoplan för välfärdsområdesfullmäktige och följa genomförandet av elevhälsoplanen
- följa genomförandet av samarbetet mellan elevhälsotjänsterna, utbildningsanordnarna, social- och hälsovårdstjänsterna och andra behövliga tjänster
- behandla frågor som gäller samarbetet inom elevhälsan mellan välfärdsområdet och utbildningsanordnare som är verksamma inom dess område
- följa elevernas och studerandenas välbefinnande: behandlingen av resultaten av enkäter och andra undersökningar, utarbeta åtgärds- och utvecklingsförslag utifrån resultaten och följa genomförandet av förslagen.
- följa aktuella faktorer och fenomenen som påverkar välbefinnandet hos barn och unga och inleda behövliga åtgärder.

Informationsutbyte

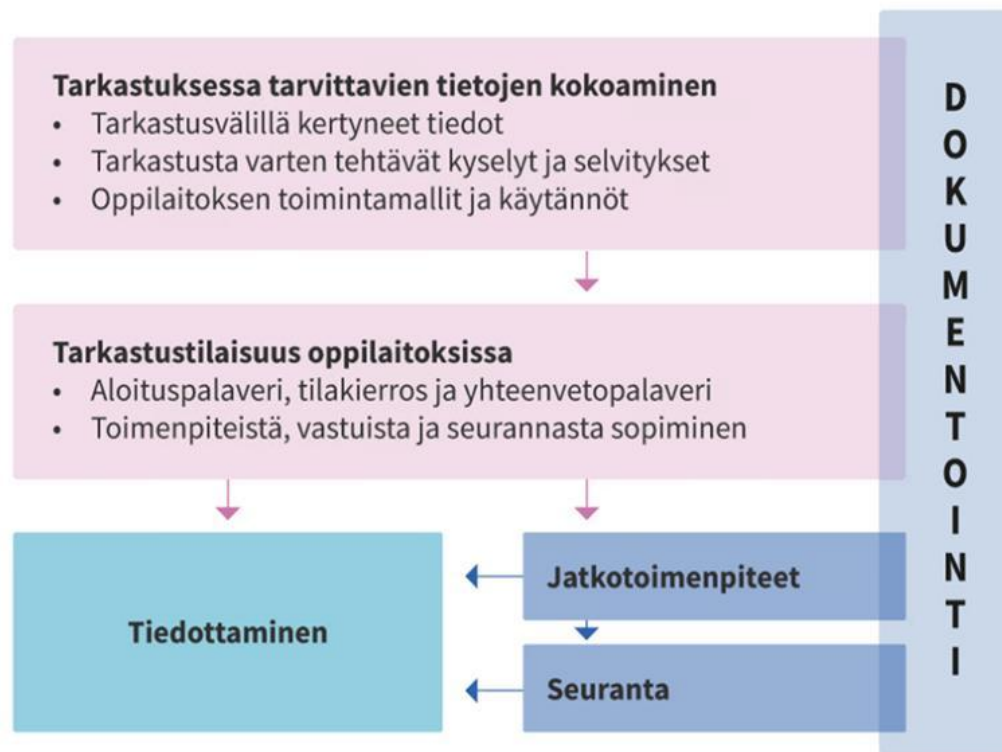
- Informationsutbytet och kommunikationen mellan aktörerna i regionen har en avgörande roll för att samarbetet ska fungera smidigt.
- Elevhälsan informerar skolor och läroanstalter om sina tjänster och skolspecifik personal i början av läsåret. Information sker genom de kontaktpersoner som utbildningsanordnarna utser. Eventuella ändringar meddelas i realtid.
- På Östra Nylands välfärdsområdes externa webbplats finns aktuell information om de anställda inom elevhälsan i respektive skola och en beskrivning av tjänsterna.
- Informationsutbytet och hanteringen av det är en central fråga i de samarbetsgrupper som beskrivs ovan.
- Studerandenas välfärdstjänster har möjlighet att informera om sina tjänster och de tjänster som välfärdsområdet erbjuder via utbildningsanordnarnas informationskanaler enligt överenskommelse.

Elevens medicinering i skolor och läroanstalter

- Om en elev har en sjukdom som kräver medicinering och eleven inte själv kan sköta om sin medicinering under skoldagen, upprättas en elevspecifik plan för läkemedelsbehandling där man kommer överens om hur medicineringen ska genomföras.
- I elevens plan för läkemedelsbehandling avtalas om läkemedelsbehandlingen som genomförs i skolan tillsammans med elevens vårdnadshavare och skolans personal.
- Föräldrarna är huvudansvariga för barnets medicinering och ska vidarebefordra nödvändig information om medicineringen till den person som ansvarar för barnets medicinska vård.
- Skolhälsovårdaren stöder skolans rektor och personal med sin expertis och erbjuder dem konsultering.
- I nödsituationer är alla anställda skyldiga att agera.

Främjande och övervakning av hälsa och säkerhet i skolmiljön och välbefinnandet i gemenskapen

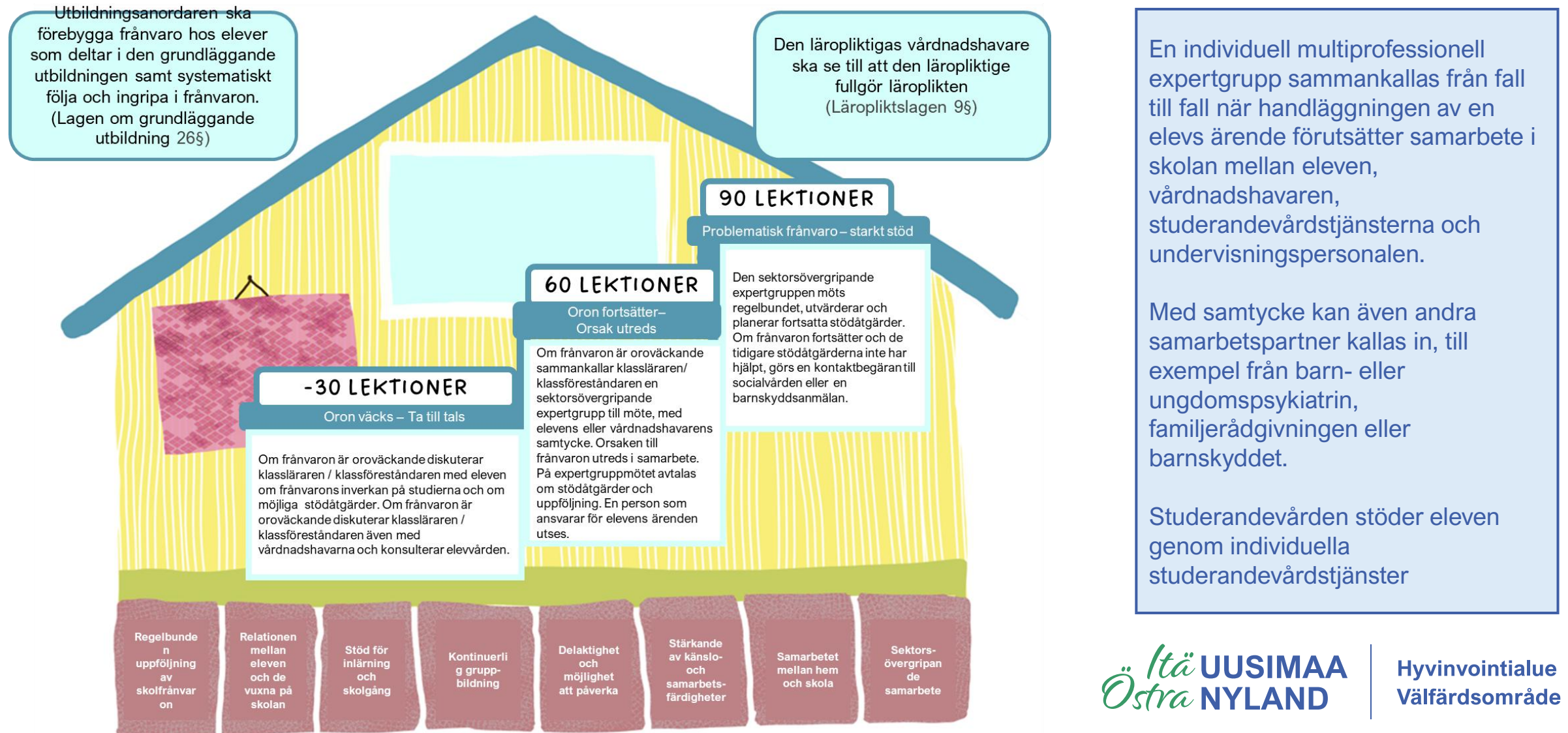
Elever och studerande har rätt till en miljö och en gemenskap som stöder deras hälsa och välbefinnande. Genom regelbundna inspektioner i läroanstalterna säkerställer man att denna rättighet tillgodoses i alla läroanstalter.

- gemenskapens välbefinnande
- hälsa och säkerhet i fastigheten
- främjande av säkerhet
- Elevhälsa och tjänster för studerande

Hietanen-Peltola, M. & Korpilahti, U. (toim.) (2015) [Terveellinen, turvallinen ja hyvinvoiva oppilaitos. Opas ympäristön ja yhteisön monialaiseen tarkastamiseen](#) THL

Modell för att stödja närvaro

- Utbildningsanordnarna i kommunerna i Östra Nyland har i samarbete utarbetat en handbok för modellen för att främja närvaro.

3. Bedömningar av det övergripande behovet av elevhälsotjänster och andra eventuellt nödvändiga åtgärder vilka lyfts fram utifrån elevhälsoplanerna som utarbetats av utbildningsanordnarna inom välfärdsområdet.

Bedömning av behovet av elevhälsa

- Utbildningsanordnarna lämnar årligen uppskattningar av antalet förskoleelever, elever inom grundskolan och studerande på andra stadiet per verksamhetsställe.
- I fråga om personalresurserna inom elevhälsan övervakas utvecklingen av antalet elever/studenter och mängden och fördelningen av resurser ses över i förhållande till detta.
- Personalresurserna inom elevhälsan i Östra Nylands välfärdsområde stämmer överens med den i lagar och förordningar nämnda dimensionering i förhållande till antalet elever och studerande i området.
- Välfärdsområdet riktar till utbildningsanordnarna årligen en enkät om tjänster och behov inom elevvården. Resultaten av enkäten kommer att beaktas vid fördelningen av resurserna

Utbildningsanordnarnas bedömning av tjänster och behov inom elevhälsan

- Att främja ungdomarnas psykiska välbefinnande, stödja vardagen i skolgemenskapen, skapa starka nätverk och ta hand om resurserna inom elevhälsan är fortfarande aktuella teman i samband med anordnandet av elevhälsotjänster.
- Nya fenomen och utmaningar i skolan är bland annat ADHD-utredningar, föräldraskapets utmaningar, beteendeproblem hos ungdomar, effekterna av sociala medier, ökad frånvaro, drogmissbruk och stöd till flerspråkiga elever.
- Fenomen som inträffar på elevernas fritid, till exempel mobbning på sociala medier och sömnbrist, avspeglar sig i skolans vardag och i behoven av elevhälsa.
- Föräldraskapets utmaningar och brist på resurser i familjen påverkar barns och ungdomars välbefinnande.
- Det är särskilt viktigt att det finns tillräckligt med psykologer och kuratorer för att tjänsterna ska vara effektiva och kontinuerliga.
- I det gemensamma arbetet borde man utnyttja ett sektorsövergripande samarbete där man kombinerar kompetensen hos elevhälsan, lärare, speciallärare och övrig skolpersonal till förmån för eleverna.
- Genom att involvera elevkåren, föräldraföreningen och vårdnadshavarna genom enkäter, responstillfällen och samarbetsmöten möjliggörs ett brett perspektiv för fastställande och uppfyllandet av målen för anordnandet av tjänsterna.
- Det är viktigt att förbättra kommunikationen om den lagstadgade dimensioneringen och rekommendationen så att all skolpersonal och alla yrkespersoner inom elevhälsan känner till de gällande kraven och rekommendationerna.

Källa: Itsearviointikysely opiskeluhuollon palveluiden toteutumisesta Itä-Uudenmaan koulujen oppilashuoltoryhmille syksy 2025

4. Utredning av behovet av stöd för dem som uteblir från hälsoundersökningarna

Fakta:

- Även om förskole- och skolhälsovårdstjänsterna är frivilliga, föreskriver lagen att välfärdsområdet har en skyldighet att fastställa behovet av stöd för elever som uteblir.
- Det kommer också att vara relevant för den framtida finansieringen av välfärdsområdena, HYTE-koefficienterna följs både av THL och på välfärdsområdesnivå.
- Utredning av behovet av stöd för dem som uteblir statistikförs för klienten med koden OAB10
”Utredning av behovet av stöd för dem som uteblir från hälsoundersökningar”

Process för att identifiera behovet av stöd för dem som uteblir från hälsoundersökningar inom skolhälsovården

Hälsovårdaren informerar om kommande hälsoundersökningar via ett allmänt Wilma-meddelande och ber vårdnadshavaren/den unge att boka tid för hälsoundersökning.

Efter 2-4 veckor skickas ett påminnelsemeddelande via Wilma för att boka en tid

Ytterligare en påminnelse om att boka tid skickas

Hälsovårdaren kontrollerar vilka som inte har bokat/genomgått en hälsoundersökning och påbörjar processen med att identifiera stödbehoven hos dem som uteblivit.

1. Telefonsamtal
2. Textmeddelande
3. Meddelande om bokning i brevformat
4. Förpliktande brev

➤ Alla steg registreras i patientdatasystemet med åtgärds-koden OAB10

Under processen anländer eleven till hälsoundersökningen eller kontakt fås med vårdnadshavarna och behovet av stöd kan utredas. Om ingen kontakt fås, är det inte möjligt att på ett tillförlitligt sätt avgöra behovet av stöd, och i så fall görs en barnskyddsanmälan

Till stöd för
hälsovårdarens arbete
finns färdiga

- mallar i Wilma och för textmeddelande
- Ram för samtalsintervju
- brev, och
- utkast till en barnskyddsanmälan

- **Familjer som är i kontakt med skolhälsovården men inte vill anlita våra tjänster.**
  - Om den anställda **inte oroar sig för familjen** -> antecknas familjens svar i patientdatasystemet, och att en tid har erbjudits, men att de inte anser att en hälsoundersökning är nödvändig.
  - **Om den anställda oroar sig för familjen** -> antecknas familjens svar i patientdatasystemet, familjen informeras om oron och en barnskyddsanmälan görs. Familjen informeras också om barnskyddsanmälan.
- **Familjer som inte är i kontakt med skolhälsovården och inte kommer till de bokade besöken**
  - **en barnskyddsanmälan görs**

5. En plan för fördelning av resurserna inom elevhälsotjänsterna

Dimensionering och rekommendationer

Utvärderingen av behovet av elevhälsotjänster baserar sig på lagstadgade dimensioner och rekommendationer. Utöver det följer välfärdsområdet kontinuerligt upp elevernas och studerandes faktiska behov för att säkerställa att stöd och vård ges i rätt tid. Tillgången till elevvården utvärderas även utifrån väntetider till exempelvis skolpsykolog.

Bindande dimensioneringar i kurator- och psykologtjänsterna

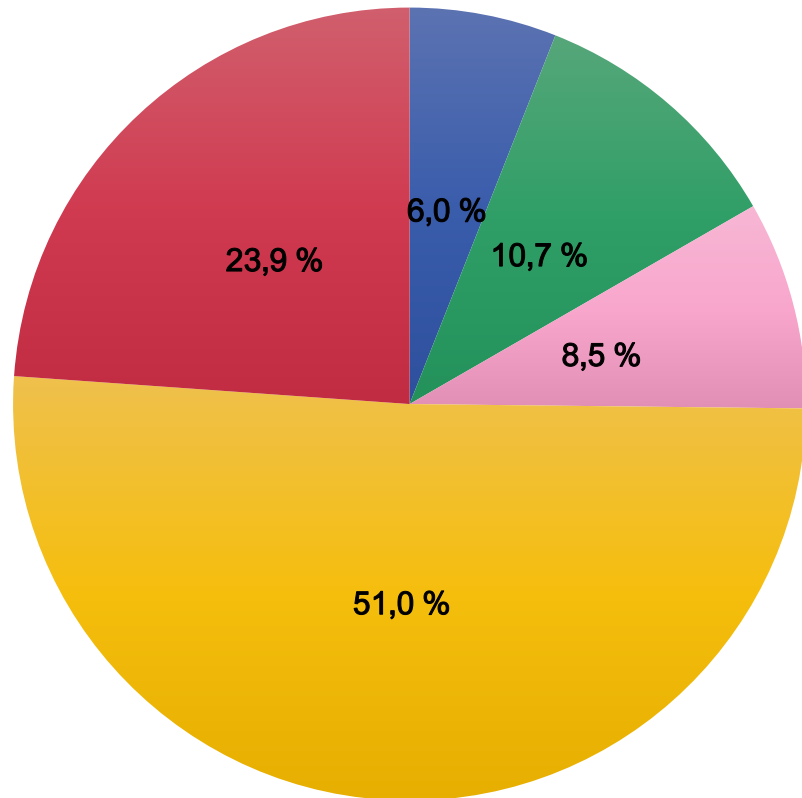
- Psykolog högst 780 elever/studerande/förskoleelever
- Kurator högst 670 elever/studenter/förskolebarn

Skol- och studerandehälsovårdens rekommendationer

- Skolhälsovårdare högst 460 elever (inkluderar inte vård av sjukdomar)
- Skolläkare högst 2 100 elever (inkluderar inte vård av sjukdomar)
- Studerandehälsovårdare högst 570 studerande (inkluderar vård av sjukdomar)
- Studerandeläkare högst 1 800 studerande (inkluderar vård av sjukdomar)
- Vid dimensioneringen av arbetstagare ska antalet arbetsställen, antalet klienter med invandrarbakgrund, regionernas socioekonomiska skillnader, arbete inom flera servicesektorer eller på utbildningsnivå beaktas.

Befolkningsstruktur

31.12.2024

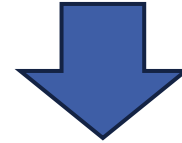

■ 0-6-åringar ■ 7-15-åringar ■ 16-24-åringar

■ 25-64-åringar ■ 65 år fyllda

25,2 %

En fjärdedel av invånarna inom Östra Nylands velfärdsområde är under 24 år (2024).

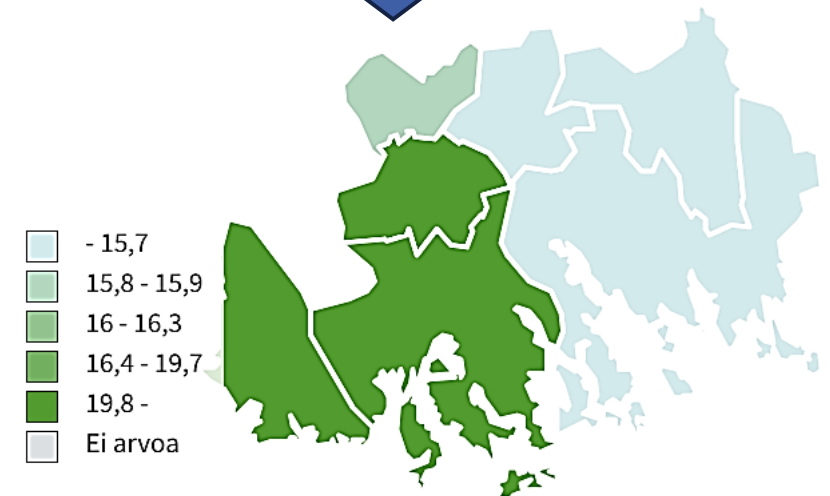

Befolkningsprognos för 2030 (beräknad 2024):
23,6 % av invånarna inom Östra Nylands velfärdsområde är under 24 år.

28,2 %

av personer under 17 år i Östra Nylands velfärdsområde är **svenskspråkiga** (2024).

Det finns flest personer under 17 år i **Sibbo, Borgå och Askola** (2024).

Befolkningsstruktur

De tre vanligaste orsakerna inom kundstyrningen att kontakta en barnfamilj:

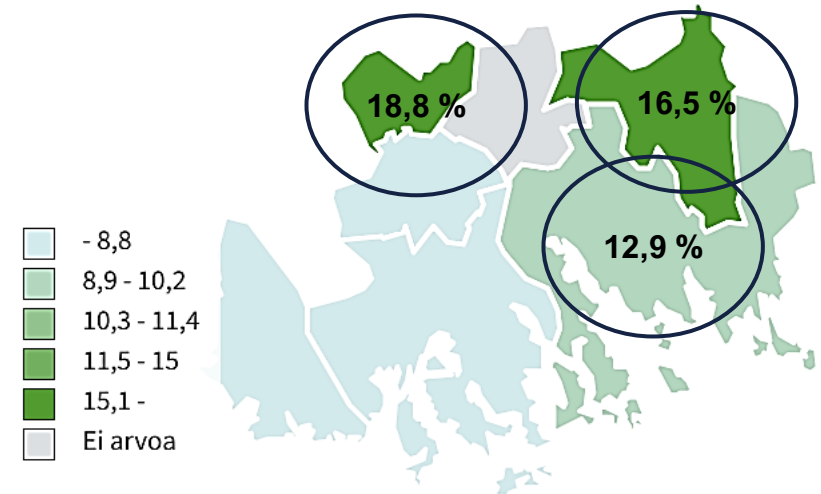
1. Barns utveckling och välbefinnande
2. Rusmedelsmissbruk
3. Problem med psykisk hälsa

(IUHVA PowerBI v. 12/2025)

Antalet personer med utländsk bakgrund per 1 000 invånare i Östra Nylands välfärdsområde

82,3

(Hela landet 110,7 [år 2024](#)),
på åttonde plats i en jämförelse mellan välfärdsområdena och antalet ökar.

Låginkomstgraden för barn i Östra Nylands välfärdsområde var

9,9 %,

(Hela landet 13,8 % [år 2024](#)),
men de regionala skillnaderna är betydande.

6. Åtgärder för genomförandet och uppföljningen av den regionala elevhälsoplanen.

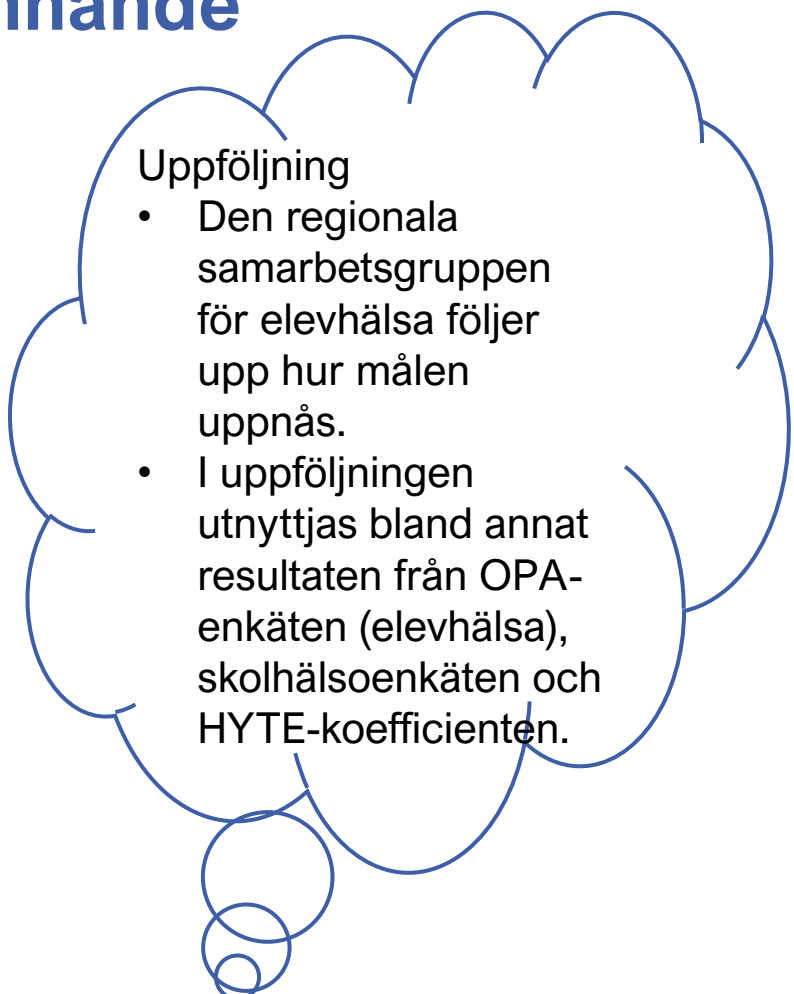
Målet för den regionala elevhälsoplanen

- Vårdförhållanden skickade en självvärderingsenkät gällande genomförandet av elevhälsotjänsterna till elevhälsogrupperna i skolorna i Östra Nyland hösten 2025. Enkäten innehöll också frågor om att ställa upp nya mål, och enligt enkäten är de mål som tidigare ställts upp i den föregående planen fortfarande aktuella i samband med genomförandet av elevhälsotjänsterna.
- Målen för den regionala elevhälsoplanen 2026-2029 är att
  - främja barns och ungdomars psykiska välbefinnande
  - tillhandahålla elevhälsotjänster
  - utföra ett starkt nätverksarbete
- I enkäten framgick det att aktuella fenomen och utmaningar i skolornas vardag är även ADHD-utredningar, utmaningar i föräldraskapet, beteendeproblem hos ungdomar, påverkan av sociala medier, ökad frånvaro, missbruk och stöd till flerspråkiga elever. Fenomen som inträffar på elevernas fritid, till exempel mobbning på sociala medier och sömnbrist, avspeglar sig i skolans vardag och i behoven av elevhälsa.
- I den regionala välfärdsplanen fastställs Östra Nylands välfärdsområdes verksamhet med andra aktörer för att främja invånarnas välfärd, hälsa och trygghet i vardagen. Den regionala elevhälsoplanen är en bilaga till den regionala välfärdsplanen.
- I den regionala välfärdsplanen 2026–2029 är målet att främja barns och ungdomars välbefinnande samt åtgärder för att stödja föräldraskap, förhindra utslagning av ungdomar och främja psykisk hälsa i barnfamiljer. Dessa mål och åtgärder märks också i målen och åtgärderna i den regionala elevhälsoplanen.

Vi främjar barns och ungas psykiska välbefinnande

- **Åtgärder:**

- Vi stöttar barns och ungdomars vardag i skolgemenskapen
- Gemensamt arbete i skolor och stärkande av barns och ungdomars medverkan
- Vi stödjer barns och ungdomars vardagsrytm och rutiner (motion, sömn, kost) genom att tillhandahålla information, vägledning och stöd
- Främjande av trygghet i skolvardagen och förebyggande av våld, t.ex. genom gemensamt arbete
- Vi identifierar regionala faktorer som bidrar till utslagning av unga och stärker åtgärder för att förebygga utslagning
- En modell för att stöda närvaro används
- Vi erbjuder stöd i föräldraskapet (HYTE-plan)
- Stärkande av kunskapen om neuropsykiatriska egenskaper i regionen
- Stöd för inläring
- Sektorsövergripande samarbete
- Täckningsgraden av hälsoundersökningar i årskurs 8 och identifiering av behovet av stöd hos uteblivna elever (HYTE-koefficienten)
- Pop-up-undersökningar av munhälsa i skolor för elever i årskurs 3 och 5
- Evenemang för att främja munhälsa med målet att bland annat minska användningen av nikotinprodukter

Uppföljning

- Den regionala samarbetsgruppen för elevhälsa följer upp hur målen uppnås.
- I uppföljningen utnyttjas bland annat resultaten från OPA-enkäten (elevhälsa), skolhälsoenkäten och HYTE-koefficienten.

Vi tar hand om elevhälsotjänsterna

Åtgärder:

- Säkerställa resurserna och kvaliteten inom elevhälsotjänsterna
- Öka, förtydliga och stärka det interna samarbetet inom elevhälsotjänsterna. Det gemensamma arbetet inom elevhälsan är hörnstenen i handlingsplanen för 2026.
- Öka synligheten av de anställda inom elevhälsan i skolorna

Uppföljning

- Samarbete och dialog bl.a. i styrgrupper
- Utnyttjande av responsen i utvecklingsarbetet
- Den regionala samarbetsgruppen för elevhälsa följer upp hur målen uppnås.

Vi utför ett starkt nätverkssamarbete

Åtgärder:

- Deltagande i utbildningsanordnarnas och välfärdsområdets samarbetsstrukturer
- Information om elevhälsa till utbildningsanordnare
- Vi stärker det sektorsövergripande samarbetet mellan välfärdsområdets tjänster och gör arbetet smidigare

Uppföljning:

Den regionala samarbetsgruppen för elevhälsa följer upp hur målen uppnås.

Uppföljning av studerandevårdens verksamhet och strategiska mål

- Inom skol- och studerandehälsovården följs genomförandet av hälsoundersökningar upp årligen regionalt (östra, västra och centrala området). Institutet för hälsa och välfärd (THL) samlar in uppgifter från välfärdsområdena.
  - Prioritering av hälsoundersökningar har varit en central åtgärd. Målet med att samordna verksamhetssätten regionalt har varit att öka antalet genomförda hälsoundersökningar.
- Inom studerandevården genomför kuratorerna terapigarantin, och genomförandet av terapigarantin följs upp kvartalsvis inom tjänster för barn, unga och familjer.
- Inom studerandevården utarbetas, utöver en regional plan, även en årlig verksamhetsplan som baserar sig på både den regionala studerandevårdsplanen, välfärdsplanen samt verksamhetsplanen för tjänster för barn, unga och familjer och välfärdsområdets strategi. Uppföljningen av de mål som fastställts i dessa sker som en del av ledningsgruppsarbetet för tjänster för barn, unga och familjer.
- Ett centralt mål har varit, och ska även framöver vara, att prioritera det förebyggande basarbetet.
- Målet är att stärka en kunskapsbaserad ledning inom studerandevården samt att utveckla indikatorer som stöder beskrivningen av verksamheten. Ett sådant mått är till exempel tillgång till tjänster inom sju (7) arbetsdagar vid läroanstalten.
- Tillgången till tjänster gäller nya klienter (inom kurators- och psykologtjänster).

BILAGOR

- Regional krisplan